

Slovo k povzbuzení na neděli 8. března 2026, na **3. neděli postní – A**
Biblická čtení: Ex 17,3-7; Ž 95; Řím 5,1-2.5-8; Jan 4,5-42

Milé sestry, milí bratři,

počínaje třetí neděli postní – zvláště letošního cyklu „A“ – se biblická čtení snaží postupně zacílit naši pozornost na **témata** týkající se **křtu**. Při bohoslužbách se dnes také konají **první skrutinia** čekatelů křtu, původně závěrečná „zkoumání“ jejich připravenosti k jeho přijetí. Jako pokřtění se ode dneška máme začít ještě intenzivněji **připravovat na obnovu** křestního vyznání o velikonoční noci.

I proto se při mši svaté čtou výrazné perikopy z **Janova evangelia**: Dnes Kristův **rozhovor se samařskou ženou**, za týden **uzdravení slepého** od narození a na pátou neděli postní pak **vzkříšení Lazara**. Jsou to krásné texty a všechny se dají vykládat také jako **metafory uvěření**, obrácení a duchovního uzdravení. A tím pádem jako **metafory cesty ke křtu** či k jeho obnově. Stojí proto za to se do nich **zaposlouchat**. A třeba si představit sebe sama na **místě těch**, k nimž Kristus přichází.

Co nám tedy snad říká dnešní setkání **Ježíše se Samaritánkou** u studně Jákobovy?

Že snad každý člověk, podobně jako samařská žena, nějak **touží** po utišení své existenciální žízně a hledá toho zdroj. Každý člověk chce nějak **naplněně a smysluplně** prožít svůj život, pít živou vodu. Nemine-li se při tomto hledání **s Kristem**, potká-li ho třeba jen jakoby náhodou, má **naději** zavnímat jeho **oslovení**, jedinečné a svébytné. Jako ona žena v dnešním evangeliu. Nejprve se zdá, že Kristus po něm **něco chce** (**«dej mi ty napít»**), člověk se možná **brání**, možná Ježíšovu požadavku ani **nerozumí** (**«Jak to? Ty, Žid, žádáš o napití mne, Samaritánku?»**). Když však přeci s Ježíšem začne **komunikovat**, brzy zjistí, že je to především **on**, kdo může být Kristem **obdarován**, a to mnohem **více**, než si možná původně představoval: Kristus nenabízí jen pozemskou vodu ze studně, nýbrž přímo **«vodu tryskající do věčného života»**. Nenabízí předně jen nějaké pomíjivé ukojení žízně, ale **Boha**, vztah s Bohem, který má sílu osvěžit, pozvednout a rozvinout celý život člověka. To člověka naplní **radostí**. Ale přichází **zkouška**: **Zda** ustojí **odhalení vlastní křehkosti**, možná i **hříchu** a jeho pojmenování (**«ten, kterého máš teď, není tvůj muž»**). Ale také záleží na tom, **co** s tímto odhalením **udělá** a **zda** něco ve svém životě **změní**. Jde-li to změnit. Pokud ano, může se stát Ježíšovým učedníkem, může být **pokřtěn**. Konečně i proto byli katechumeni ve staré církvi při dnešních skrutiniích skutečně **dotazováni**, zda se už toho či onoho hříšného návyku ve svém životě skutečně zbavili. Teprve pak také může **jít a hlásat** o Kristu svému okolí.

Celý tento zdánlivě jasný výklad má však možná jeden zádrhel: V evangeliu **není řečeno, zda** samařská žena svůj život skutečně nějak **změnila** podle toho, jak jí Ježíš naznačil. Můžeme se sice domnívat, že **asi ano**, uvěřila-li v něj jako v Mesiáše, který jí **«řekl všechno, co udělala»**. Ale jistě to nevíme. Dokonce ani to, zda by taková změna vzhledem k tomu jejímu partnerovi byla nakonec správná, ale to nechme zcela stranou.

V každém případě v této výkladové **nejistotě** ale můžeme vidět **příležitost**, abychom si celý příběh ještě jednou přečetli, našli v něm **svou vlastní cestu víry** a nechali **si Kristem říci**, co je v našem životě nedobré, nedokonalé anebo hodné změny. Mohou to být zejména **nedobré stavy a skutky**, s nimiž jsme se už až přespříliš **sžili** a pro nějakou jejich změnu se stali takřka **neoslovitelnými**. A právě proto, že nějaké nebohé kázání zpravidla nepomůže, je nejlepší se nechat oslovit **přímo Pánem Ježíšem skrze jeho slovo...**

K tomu možná ale přeci jen zkusme podtrhnout **dva momenty** z dnešního evangelia:

Nejprve onu **Ježíšovu výzvu** **«dej mi napít»**. Že Ježíš po ženě Samaritánce chce, aby mu **ona dala** napít, je určitě něčím mnohem **hlubším** než jen začátkem konverzace. Dokonce i něčím

patrně mnohem **širším** než jen uvozením teologické pravdy, že to je nakonec on, bohočlověk Ježíš, který je schopen utišit existenciální žízeň člověka po blízkosti Boha.

Možná je to i jakási připomínka, že pro to, **aby** člověk **mohl** skrze Krista **uvěřit** opravdu v Boha, musí **být ochoten** mu **dát napít**. Protože i ve vztahu člověka k Bohu nějak platí, co platí i ve všech skutečných vztazích horizontálních, mezilidských: Že člověk musí ze své strany mít **ochotu** do vztahu něco vnést, něco pro druhého **činit**, něco mu **dávat, sdílet**.

Něco člověk musí **dát i Bohu**, aby mohl vstoupit do **živého vztahu** s ním skrze Ježíše. **Dát napít**, dát život, dát **kus života**. Protože **voda** je obrazem života, jakož i toho, co z nás do světa **vyvěrá**. Prostě ani ve vztahu s Bohem z naší strany nelze jen přijímat, ale aby fungoval, musíme také něco **dávat**, sebe.

Co může znamenat **dát napít Ježíšovi**, můžeme odtušit z toho, jak on sám v evangeliu projevil svou žízeň.

«Cokoli jste učinili pro jednoho z mých nejmenších, pro mne jste učinili... Měl jsem žízeň, a dali jste mi napít» slyšíme v podobenství o posledním soudu. Kdokoli dá **napít**, dá kus svého **života** někomu ze svých žiznivých bratří a sester, **napájí Krista**. Člověk konající dobro, **dávající se dál**, má proto naději se s křesťanským Bohem v životě **potkat**. Skrze **činnou lásku** k lidem.

Kristovo «**žizním**» **na kříži** může být, přinejmenším v alegorickém výkladu, slyšeno jako: **Žizním po vaší spáse**. Napojení Krista, utišení jeho žizně pak bude nejspíš **přijetí** jeho **pozvání** k následování. A k přátelství s ním, k živému vztahu víry. Kdo věnuje Bohu svůj **čas** a **pozornost**, má naději se s ním potkat a spřátelit.

Chceme-li se tedy s **Kristem** v životě opravdu **potkat**, musíme být **ochotni dát mu napít**. Slyšet výzvu «**dej mi napít**» jako něco, co tedy i v našem životě musí získat **konkrétní podobu**. Ideálně dvojí: Podobu **dobrých** skutků vůči **lidem**, altruistického nastavení celého života. A podobu snahy s **Kristem** být, přijímat denně jeho **pozvání** k přátelství a následování.

Druhým momentem, který snad stojí za to vypíchnout, jsou ona klíčová slova odhalující **ženin hřích**: «**Pět mužů už jsi měla, a ten, kterého máš teď, není tvůj muž**». Žena tato slova **unes**. A nejen to, dokonce se pro ni stanou **důvodem** tušení, že Ježíš je opravdu **Mesiáš**: «**Řekl mi všechno, co jsem udělala, snad je to Mesiáš**».

Při setkání s Bohem, s Kristem, s Boží velikostí a dobrotou člověk **nemůže nepocítit** svou **slabost**, hříšnost, křehkost, nemůže se nezachvět posvátnou **bázní**. Přičemž nejde jen o realistické **zpokornění**, ale o skutečný **prožitek** svého **lidství**, protože k němu slabost a po Adamovi i hříšnost bytostně patří. A také o možnost **změny k lepšímu** toho, co změnit lze.

Před několika dny jsem se začel do jednoho **textu** břevnovského arcipata, pátera **Prokopa Siostrzonka**, pohrávajícího si se známou etymologií latinských slov *homo*, *humus* a *humilitas*: «**Latinské slovo *humus* znamená země. Pokora se latinsky řekne *humilitas*. Vidíte tu souvislost? Pojmenuje-li člověk pokorně ten **humus v sobě**, pak teprve s může stát tím, čím má být... *homo*, tedy **člověk**. Doslova **zemák**. Tedy ten, který pochází ze země. Takže já si myslím, že k ryzímu pravému **lidství** docházíme přes poznání vlastního **humusu****».

A nejen **k poznání** sebe, ale **i Boha**, dlužno dodat. Protože Boha člověk může potkat jen **jako člověk**.

Milé sestry, milí bratři, zkusme tedy v sobě vzbudit **touhu** stát se aspoň nějak jakoby **samařskou ženou** u studně Jákobovy z dnešního evangelia. Chtějme se v životě stále znovu a nově potkávat s Bohem **skrze bohočlověka Ježíše**. Tím, že mu budeme ochotni **dát napít**, v lidech i jemu samotnému. A že budeme ochotni připustit a prožít i **vlastní humus**. I ten, který už třeba přeorat nejde. S takovými lidmi se totiž Kristus **přáteli rád**. Říká nám evangelium...